

Романко Ольга Петрівна
*доктор економічних наук, доцент,
кафедри теорії економіки та управління,
Івано-Франківський національний технічний університет
нафти і газу*

Окрепкий Святослав Віталійович
*аспірант,
Університет Короля Данила*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-441-5-13>

КЛАСИФІКАЦІЯ ОСНОВНИХ ПЕРЕВАГ ТА НЕДОЛІКІВ ГРАНТОВОЇ ПІДТРИМКИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Активність грантового залучення коштів припала на період після 2022 року. Це зумовлено гострою потребою підтримати підприємства в період економічного спаду та періоду загальної невизначеності. В тому числі націлити їх на стратегію розвитку без врахування позитивних змін в соціально-економічному середовищу України. Таким чином бізнес середовище почало використовувати інструмент фінансової підтримки своїх ділових намірів через грантові проєкти. Однак в цьому процесі є ряд переваг та недоліків. Які ми виокремили та охарактеризували в даній роботі.

Переваги залучення грантів:

1. Фінансова підтримка без необхідності повернення коштів.

Однією з ключових переваг грантового фінансування є те, що воно надає важливу фінансову підтримку без будь-яких зобов'язань щодо повернення коштів. Це відрізняє гранти від традиційних кредитів або інвестицій, де фінансування зазвичай супроводжується вимогами щодо відсотків або частки у бізнесі. Такий вид підтримки може бути особливо корисним для стартапів та некомерційних організацій, яким потрібен капітал для розробки нових проєктів або ініціатив [1, ст. 1].

2. Можливість розвитку та інновацій. Гранти відкривають широкі можливості для розвитку нових продуктів, проведення досліджень та реалізації інноваційних проєктів. Фінансування може бути спрямоване на підтримку розвитку нових технологій, вдосконалення продуктів або послуг, а також на дослідницьку діяльність, яка має потенціал сприяти соціальному та економічному розвитку. Гранти надають підприємствам можливість експериментувати та інновувати, не наражаючись на фінансові ризики.

3. Покращення репутації та збільшення визнання. Отримання гранту від відомої організації або урядової програми може значно покращити репутацію вашого бізнесу або проєкту та збільшити його визнання на ринку. Це не тільки демонструє високу оцінку вашої роботи з боку авторитетних інституцій, але й може привернути увагу потенційних клієнтів, партнерів та інвесторів. Таке визнання створює позитивний імідж і сприяє довірі до вашого бренду.

4. Доступ до мережі та консультування. Одним з додаткових бонусів грантового фінансування часто є доступ до мережі експертів, наставників і однодумців. Багато донорських організацій пропонують програми наставництва, тренінги та можливості для нетворкінгу, що можуть бути надзвичайно корисними для розвитку ваших навичок, розширення професійних зв'язків та отримання цінних порад від досвідчених підприємців та фахівців. Це сприяє не тільки особистісному зростанню, але й відкриває нові перспективи для вашого проєкту або бізнесу.

Недоліки залучення грантів:

1. Конкурентність та обмеженість ресурсів. Одним з основних недоліків грантового фінансування є висока конкурентність процесу подання заявок. Багато проєктів і ініціатив змагаються за обмежені фінансові ресурси, що робить процес отримання гранту складним і часто непередбачуваним. Це може призвести до великої кількості витраченого часу та зусиль з мінімальними гарантіями успіху.

2. Обмеження на використання коштів. Донори часто накладають строгі обмеження на способи використання грантових коштів, що може обмежити гнучкість в управлінні проектом. Гранти зазвичай призначені для конкретних цілей, і відхилення від зазначеного плану може призвести до необхідності повернення коштів або інших санкцій. Це може створити труднощі для проектів, які потребують адаптації або змін у процесі реалізації.

3. Бюрократія та звітність. Отримання і використання грантових коштів часто супроводжується значною кількістю бюрократичних процедур, включаючи необхідність дотримуватися вимог звітності та управління проектом. Вимоги до звітності можуть бути складними та часозатратними, що вимагає додаткових зусиль та ресурсів для їх виконання.

4. Можлива залежність від зовнішнього фінансування. Спираючись на гранти як на основне джерело фінансування, проекти та організації можуть стати залежними від зовнішнього фінансування для свого подальшого розвитку. Це може призвести до вразливості в довгостроковій перспективі, особливо якщо доступ до грантів зменшиться або зміниться фокус фінансування з боку донорів. Залежність від грантів також може обмежити можливість проекту до самостійного розвитку та досягнення фінансової стійкості.

Попри значні переваги, які надає грантове фінансування, важливо усвідомлювати й потенційні недоліки та обмеження, що супроводжують процес залучення грантів. Ретельне планування, готовність до дотримання умов та здатність адаптуватися до вимог донорів є ключовими факторами успіху в отриманні та використанні грантових коштів.

Література:

1. Кобеля-Звір М.Я. Гранти для бізнесу. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 74. С. 41–47.